

Ölümlerden ölüm, yaşamlardan yaşam

Birçok yaşamın içinde var olan, birçok ölümü tadan Ursula Tod'un parçalı bulutlu, çat orada çat burada, çat o zamanda çat bu zamanda geçen hikâyesini anlatıyor **Kate Atkinson** 'Hayat Sil Baştan'da. Var olmanın ve hiçliğin anlamını ararken; yaşam bağlarını güçlendiriyor.



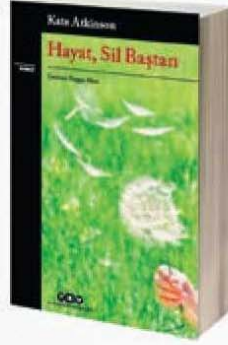
• MÜGE IPLIKÇI

“Küçük kalp. Delice atan çaresiz, küçük bir kalp. Gökten düşen bir kuş gibi aniden durdu. Tek bir atış. Karanlık çöktü.”

Kate Atkinson'un 2015'te dilimize aktarılan kitabı 'Hayat, Sil Baştan', şu aralar yaşamla ölümün sırdaşlığını merak edenler için soluk soluğa okunacak bir kitap. Dahası da var. Ağır ağır, tadına vararak okunduğunda da, o kadim çelişki, var olmak ve hiçlik arasında sınanan insanlığımızın yaşamdan yana güçlenmesine bile katkı sağlayabilir! Romanın sayfalarında birçok yaşamın içinde var olan Ursula Tod sürpriz biçimde, birçok ölümü de tadan biri olarak karşımıza çıkıyor. Karlı bir gecenin hayata bırakmadığı biri olarak görünüyor ilkin; sonra bir de bakıyoruz ki başka bir sayfada, ya da başka bir yaşamda aynı gecenin hayata eklediği biri olarak karşımıza çıkıvermiş, annesinin onu emzirmesini bekliyor. Ancak bu tuhaf iki uçlu yaşam deneyimi, hangisi gerçek, hangisi değil sorularını yavan bırakarak, Atkinson'un kendine özgü üslubunda, kurgunun bizi içine alan 'gerçek' dili haline geliyor.

YAŞAMIN PARÇA PARÇA ÖZETİ

Ölümlerden ölüm beğen serüvenleri Ursula'yı hiç yalnız bırakmıyor. Deniz kıyısında boğuluyor, pencereden düşüyor, salgına yakalanıyor. Evet, her seferinde ölüyor. Bu sayısız ölüm macerası eşliğinde, sayısız da yaşamı oluyor Ursula'nın. Hem paradoksal hem de paradoksal olmayan biçimde. Dediğim gibi bunda Kate Atkinson'un kurgu ustalığı devreye girdiği için, siz de okur olarak gerçek karşısında pes edip kurguyla gerçeğin bir oyuncusu haline dönüşüyor ve bunca olup biteni çok 'doğal' buluyorsunuz:



HAYAT SİL BAŞTAN
Kate Atkinson

Yapı Kredi Yayınları /
496 sayfa / 26 TL

“Neden olmasın?” diyorsunuz kendi kendinize, sayısız yaşam varsa, sayısız ölüm de olabilir!

Hemen şunu da belirtelim: Bu parçalı anlatı, romanın bütünselliğini gölgelemiyor. Ölüp ölüp dirilmeler, yaşamdan yaşama atlamalar, kesik bölümler, bir biçimde zamanın usul usul akışı içerisinde birbiriyle tamamlanıyor. Ancak alışkın olduğumuz biçimde değil... Ursula'nın hayatı, düşündüğünüzde 21'inci yüzyılın algısına denk düşen bir yaşam. Parça parça. Ölümün araya girmesi, bu anlamda kurgunun dramatik yanını güçlendiriyor, ancak daha da ötesini söylemek mümkün. Yaşamlarımızda, hangimiz gerçek bir bütünlükten bahsedebiliriz?

Ursula, binbir parça olmaya devam ederken kitap, savaşlar, ateşkesler, yeniden savaşlar eşliğinde, neredeyse aynı ritimle bizleri Hitler dönemine kadar taşıyor. İşte o zaman ölümün daha da kesif bir haliyle karşılaşıyoruz. Aşkların aşkları, tutkuların tutkuları, yanlışların yanlışları beslediği roman, yaşamın küçük bir özeti sanki. Bir sürü karakterle şekilen şekile giren, yaşamın her seferinde yaşanılması ve varolmaya değer olduğu işaretini taşıyan bu romanı kaçırmayın. Tadına vararak okunduğunda, varolmak ve hiçlik daha da netleşecek kafanızda ve tam da bu yüzden yaşama aşkını tatmanız daha da mümkün olacak. Ölümü daha net görüyor olmanın yaşama daha çok sarılma tutkusunu fişeklemesi anlamına da gelebilir bu:

“Şenlik ateşi dumanının odunsu kokusu pencereden içeri, küçük tavan arası odasına süzüldü. Ursula toynak seslerini ve kömürkünün kömürlüğe torbaları boşaltırken çıkan tıkırtıları duyabiliyordu. Hayat devam ediyordu. Tam bir güzellik eseri. Tek bir nefes. Tüm ihtiyacı buydu ama olmadı. Önce düşman, sonra dost karanlık, hızla çöktü.”